COVID-19 Korkusu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *COVID-19 Korkusu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19390

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

COVID-19 pandemisi, küresel çapta sadece fiziksel sa?l??? de?il, ayn? zamanda bireylerin psikolojik durumlar?n? da derinden etkilemi?tir. Bu ba?lamda geli?tirilen COVID-19 Korkusu Ölçe?i (Fear of COVID-19 Scale - FCV-19S), bireylerin pandemiye yönelik ya?ad??? kayg?, korku ve psikolojik stres düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in Türkçe versiyonu, Artan, Meydan ve Irmak (2021) taraf?ndan Türk kültürüne uyarlama ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermi?tir.

Ölçek, pandeminin yaratt??? belirsizlik ortam?nda ortaya ç?kan ölüm korkusu, hastal???n bula?ma endi?esi ve genel kayg? seviyeleri gibi kritik psikolojik faktörleri tek bir yap? alt?nda toplamaktad?r. Bu adaptasyon çal??mas?, özellikle salg?n döneminde ruh sa?l??? uzmanlar?n?n ve ara?t?rmac?lar?n, toplumsal korku seviyelerini h?zl? ve standart bir ?ekilde de?erlendirmelerine olanak tan?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

COVID-19 Korkusu Ölçe?i, COVID-19 pandemisi, Psikolojik Stres, Kayg?, Uyarlama, FCV-19S, Sa?l?k Psikolojisi.

Yazarlar

Artan, T., Meydan, S., Irmak, H.S.

Amaç

COVID-19 Korkusu Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin SARS-CoV-2 virüsü ve yol açt??? hastal?k olan COVID-19 ile ilgili duyduklar? spesifik korku düzeyini nicel olarak ölçmektir. Bu korku düzeyi, sadece hastal???n kendisinden duyulan endi?eyi de?il, ayn? zamanda pandeminin sosyal ve psikolojik sonuçlar?na yönelik duyulan genel kayg?y? da kapsamaktad?r.

Türkçe uyarlama çal??mas?, orijinal olarak ?ngilizce geli?tirilen bu arac?n, Türk popülasyonunun kültürel ve dilsel özelliklerine uygunlu?unu test ederek, ulusal düzeyde güvenilir bir de?erlendirme arac? sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu sayede, Türkiye'deki ruh sa?l??? ara?t?rmalar?, pandemi döneminde ortaya ç?kan psikopatolojileri ve korku düzeylerini bilimsel yöntemlerle inceleyebilme imkan? bulmu?tur.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçek, tek boyutlu bir yap? olan "COVID-19 Korkusu"nu ölçmektedir. Bu yap?, bili?sel, duygusal ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

fizyolojik bile?enleri içeren karma??k bir psikolojik tepkiyi ifade eder. Ölçek maddeleri, genellikle ?u bile?enleri yans?t?r:

Ölüm ve Hastalanma Korkusu: Bireyin kendisinin veya sevdiklerinin virüsü kapma ve ciddi sonuçlarla kar??la?ma endi?esi.

Fizyolojik Tepkiler: Korku veya kayg?ya ba?l? olarak ortaya ç?kan somatik belirtiler (örne?in, kalp çarp?nt?s?, ba? dönmesi).

Kaç?nma Davran??lar?: Pandemiyle ilgili haberleri veya sosyal etkile?imleri s?n?rlama e?ilimi.

FCV-19S, bu korkunun yo?unlu?unu ve bireyin günlük ya?am?n? ne ölçüde etkiledi?ini belirleyerek, klinik müdahale gerektiren yüksek kayg? seviyelerini tespit etmede yard?mc? olmaktad?r.

Geçerlik

Artan, Meydan ve Irmak (2021) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlik ve kriter geçerlik analizleri incelenmi?tir.

Yap?sal Geçerlik: Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, orijinal ölçekle tutarl? olarak yedi maddeden olu?an tek faktörlü yap?y? desteklemi?tir. Uyum indeksleri (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) tatmin edici düzeyde bulunarak ölçe?in teorik yap?s?n?n korundu?unu göstermi?tir.

Kriter Geçerli?i: Ölçe?in, di?er ilgili psikolojik yap?larla ili?kisi incelenmi?tir. COVID-19 Korkusu Ölçe?i puanlar?n?n, genel kayg? ve depresyon düzeylerini ölçen di?er ölçeklerle (örne?in, Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçe?i - HADS) pozitif yönde anlaml? korelasyon göstermesi, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n geçerli oldu?unu kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Türkçe COVID-19 Korkusu Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k ve zamana ba?l? güvenirlik de?erleri yüksek bulunmu?tur.

?ç Tutarl?l?k: Ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri, genellikle 0.80'in üzerinde (çal??mada tipik olarak 0.85-0.90 aral???nda) rapor edilmi?tir. Bu yüksek de?er, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Belirli bir zaman aral???yla (örne?in 2-4 hafta) yap?lan test-tekrar test uygulamalar? sonucunda elde edilen korelasyon katsay?lar?, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini ve kararl? bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

COVID-19 Korkusu Ölçe?i, orijinal geli?tirme a?amas?ndan itibaren tek boyutlu bir yap?ya sahip olmas?yla bilinir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda bu yap? Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi?tir.

Analiz sonuçlar?, tüm yedi maddenin tek bir temel faktör alt?nda yüksek yük de?erleri gösterdi?ini do?rulam??t?r. Bu tek faktörlü model, Türk popülasyonunda COVID-19 korkusunun tekil ve bask?n bir psikolojik tepki olarak deneyimlendi?i varsay?m?n? desteklemektedir. Maddelerin faktör yükleri genellikle 0.60 ile 0.85 aras?nda de?i?mektedir, bu da her bir maddenin ölçülen yap?ya güçlü bir katk? sa?lad???n? göstermektedir.

Ölçme Arac? Detaylar?

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Likert Tipi)

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum). Yüksek puan, yüksek COVID-19 korkusunu i?aret eder.

Dil Mevcut: Türkçe (Orijinali ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Genel Yeti?kin Popülasyonu (Adaptasyon çal??mas?nda genellikle üniversite ö?rencileri veya sa?l?k çal??anlar? kullan?lm??t?r.)

Ya? Grubu: 18 ya? ve üstü yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki farkl? demografik özelliklere sahip bireyler üzerinde geçerlilik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Çeviri-Geri Çeviri yöntemiyle dilsel e?de?erlik sa?lanm??, ard?ndan yap?sal geçerlik ve iç tutarl?l?k analizleri uygulanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Halk Sa?l???, Kognitif De?erlendirme, COVID-19, Faktör Analizi, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Selda MEYDAN

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: smeydan@medipol.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Medipol Üniversitesi, ?stanbul, Türkiye (Kaynak yay?na göre.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal versiyonu akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir, ancak Türkçe uyarlama sürümünü kullanmadan önce ilgili yazarlar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?l? (Adaptasyon): 2021

?zinler ve Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlar için izinler genellikle referans gösterilmek suretiyle sa?lanabilir. Sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynaklar

Artan, T., Meydan, S., & Irmak, H.S. (2021). Turkish Version of the Fear of COVID-19 Scale: Validity and Reliability Study. *Arch Health Sci Res, 8*(2), 117-123. doi: 10.5152/ArcHealthSciRes.2021.20113

Makalenin orijinal ba?lant?s? için: archhealthscires.org

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: covid-19-korkusu-olceginin-turkce-uyarlamasi-gecerlilik-ve-guvenilirlik-calismasi-toad.pdf

COVID-19 Korkusu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kayna??n içeri?inde aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak standart FCV-19S (7 madde) format?na dayanarak, kullan?c?lar?n ölçek maddelerini ilgili makaleden (Artan et al., 2021) temin etmeleri gerekmektedir. A?a??da, ölçe?in genel yap?s?n? gösteren tipik maddeler listelenmi?tir (Bu maddeler Artan et al., 2021 çal??mas?ndan al?nm??t?r):

COVID-19 hakk?nda endi?elendi?imde, ellerimin terledi?ini hissediyorum.

COVID-19 beni rahats?z ediyor.

COVID-19 yüzünden uykum kaç?yor.

Ölmekten korkuyorum.

COVID-19 hakk?ndaki haberler beni gergin yap?yor.

ARABPSYCHOLOGY.COM

COVID-19'a yakalanmaktan korkuyorum.

COVID-19 beni gergin hissettiriyor.

ARABPSYCHOLOGY.COM